

EKSEMPEL PÅ ANALYSE AF FELTARBEJDE

Af Rikke Toftgaard Rossen

Eksempel på analyse af feltnote

<https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/datakodning-analyse-og-fortolkning-af-empiriske-data/studieeksempler/>

I det følgende præsenteres du for to forskellige analyser af feltnoter. Begge empiridrevet.

Empiridrevet analyse - eksempel 1

Det nedenstående uddrag er taget med for at eksemplificere, hvordan den studerende har arbejdet med sin empiri inden den færdige analyse præsenteres i hendes bachelorprojekt.

I dette eksempel har den studerende ikke taget udgangspunkt i den beskrevne analytiske tilgang med inspiration fra Dewey, men der kan drages paralleller til fase 1, 2 og 5 i forhold til, hvordan *problemstillingen* er fremført, *refleksioner* over den mening, som empirien giver, og hvordan empirien er *kodet* (For yderligere uddybning se <https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/datakodning-analyse-og-fortolkning-af-empiriske-data/analysetilgange-til-forskellige-empirityper/analyse-af-feltnoter/>).

Uddrag fra den studerendes metodeafsnit

Induktiv tilgang

"I opgaven har jeg arbejdet med den induktive tilgang. Ud fra empirien har jeg undersøgt hvilken teori, der var relevant i bearbejdelsen af den indsamlede empiri. (Aagerup, 2015, s. 34-35). Ved den induktive tilgang har jeg først brudt empirien op i mindre dele for herigennem at kunne indsamle de meningsfulde enheder i analysen. Ved at lave en induktiv kodning, som er en åben kodning, opstillede jeg et skema (Bilag 3, s. 9-30) med de meningsfulde citater fra alle interviews inddelt i farve. (VIA University College, u.å., afsnit 4).

Citaterne blev inddelt i fund, analyseresultater og påstand. Ud fra dette blev datamaterialerne inddelt i relevante begreber og teorier. Ved at citaterne er inddelt, giver det et bedre overblik, når jeg i analysen udvælger de mest relevante citater, i kontekst til teori og feltnoter" (Anonymiseret bachelor, 2020)

Uddrag fra studerendes analyseafsnit

Dette uddrag fra den studerendes analyseafsnit trækkes frem som et eksemplarisk på fase 6 og 7 i analyseprocessen og altså det skriftlige produkt, som fremføres i den endelige opgave (For yderligere uddybning se: <https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/datakodning-analyse-og-fortolkning-af-empiriske-data/analysetilgange-til-forskellige-empirityper/analyse-af-feltnoter/>

Den studerende har i sin undersøgelse brugt feltnoter som indsamlingsform. I det følgende vil den blå og orange farve henviser til, hvor den studerende finder argumentation i sin feltnote og er en del af fase 6. Den grønne farve henviser til den litteratur (fase 7) som inddrages for at understøtte de analytiske fund. Farverne er tilføjet af forfatteren og er ikke en del af den studerendes endelige produkt.

Motivation i praksis

"I dette afsnit vil jeg indledningsvist belyse en feltnote (Bilag 1, s.1), der giver et indblik i praksis.

Efterfølgende vil jeg ved brug af David Favrholt og Bo Hejlskov analysere udvalgte empiri i undersøgelsen af motivation i praksis.

Feltnote:

Pædagog 4 giver X første arbejdsopgave som er et puslespil. Ved siden af pædagog 4, er der en **skål med 8 fiske kiks**.

X laver første puslespil.

Pædagog 4: "Flot."

Pædagog 4 giver X skålen og X tager en kiks og spiser.

Pædagog 4 giver X en ny opgave.

X laver et nyt puslespil.

Pædagog 4: "Flot."

Pædagog 4 giver X skålen og nu er der 6 fiske kiks tilbage i skålen.

...

Pædagog 4 giver arbejdsopgave til X.

X laver arbejdsopgaven færdig.

Pædagog 4: "Flot."

Pædagog 4 giver skålen og X tager den sidste fiskekiks.

Pædagog 4: "Færdig."

(Feltnote: Inst. 15-5-2020, kl. 10.40)

Ovenstående feltnote (Bilag 1, s. 4) giver en indsigt i, hvordan pædagogen arbejder motiverende i praksis. I eksemplet giver det mening for X at få en **fiskekiks**. Som Bo Hejlskov forklarer, er det pædagogens opgave at finde ud af, hvad der er meningsfuldt for X. (Elvén & Sjölund, 2019, s. 226-229). I feltnoten har Pædagog 4 fundet frem til, at fiskekiksen fungerer som meningsværktøj. Så der bliver fiskekiksen anvendt som en motivation for at lave opgaver.

Feltnoten viser en tydelig struktur og forudsigelighed, da der er **samme antal kiks, som der er opgaver**. På den måde ved X, hvornår aktiviteten er slut. Kiksene anvendes til at give X forudsigelighed, og således giver det mening for X" (Anonymiseret bachelor, 2020)

Empiridrevet analyse - eksempel 2

Dette eksempel har som forrige eksempel ikke anvendt den analytiske tilgang, som beskrevet i afsnittet "analytiske tilgange", men har som eksempel 1 flere træk, hvor der kan drages paralleller til den fremskrevne tilgang. Eksemplet adskiller sig fra eksempel 1 ved at have skrevet fase 5, 6 og 7 (For yderligere uddybning se <https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/datakodning-analyse-og-fortolkning-af-empiriske-data/analysetilgange-til-forskellige-empirityper/analyse-af-feltnoter/>, altså det færdige produkt i bacheloropgave, frem på en anderledes måde end i eksempel 1. Læg mærke til, at den studerende i sin induktive proces vælger at lade sammenhængene mellem *ordene* få plads i den studerendes færdige analyseafsnit, hvilket der kan argumenteres for, er at vise en del af fase 5 i det endelige produkt. Fase 6, analytiske fund, og fase 7, inddragelse af litteratur, kommer i et separat afsnit senere i opgaven kaldet "analytisk fortolkning".

Eksemplet er en kombination af interviews med børn og en feltnote, hvor feltnoten er et supplement til den studerendes hovedempiri, interviews.

Som i forrige eksempel vil den **blå**, **orange** og **røde** farve henvise til, hvor den studerende finder argumentation i sin feltnote/sine interviews og er en del af fase 5 og 6. Den **grønne** farve henviser til den litteratur (fase 7) som inddrages for at understøtte de analytiske fund. Farverne er tilført af forfatteren og er ikke en del af den studerendes endelige produkt.

Uddrag fra studerendes analyseafsnit

BØRNEPERSPEKTIVET PÅ VOKSNES ROLLER/VÆREMÅDE

(...)

I et interview med en større gruppe drenge kommer vi ind på venskab og uvenskab. Drengene bliver spurgt om man kan blive **uvenner** med sine venner og det tilkendegiver de. Man kan jo komme til at: "...**drille med et uheld...**" (informant 5, bilag 6 s. 62) Jeg spørger efterfølgende, hvad man så stiller op med den konflikt og der bliver henvist til at man kan **sige det til en voksen**, hvortil jeg spørger, hvad de voksne gør? Informant 4 svarer følgende: "Så siger de, at nogle gange laver man **legehold sammen**" (bilag 6, s.62). Ud fra forklaringen omkring legehold fortæller børnene på skift. Jeg sammenfatter kort her, hvad der tales om: **Legehold sammensættes af de voksne**, der er uenighed om, hvorvidt man kan risikere at komme på **hold med nogen man er uvenner** med. Jeg spørger ind til om det er rart at få lavet legehold og der svares "ja" til spørgsmålet og tilføjes: "og sjovt" **Hvis man er uvenner med den man er på legeholdet med, fortæller informant 4 at de voksne siger man skal holde en pause fra hinanden**. Interviewet går videre og der henvises til at, hvis man ender i konflikt, hvis legen bliver for vild, så kan man enten **forlade legen eller få hjælp af en voksen**. Jeg spørger dertil, hvordan de voksne hjælper og der svares af informant 6: "**øhhm man trøster...**" "**altså man hjælper så man ikke græder mere**" (bilag 6, s. 63). Jeg spørger så efterfølgende: "**mmmhm... er det noget de gør ved en... eller er det noget de siger eller?**" og informant 6 fortæller både: "**de kan de kan sige eller bare trøste uden at sige det.** ...De gør bare begge dele"(bilag 6, s.64).

Til mit spørgsmål om, hvordan de voksne hjælper en, hvis man er i konflikt med vennerne oplever informant 3: "**De gir' også nogen gange frugt**, det gjorde de lige før, hvor (informant 4) øhh..var efter mig hele tiden". Informant 3 fortæller at han har været i konflikt med informant 4 og 6. Jeg spørger ham om det var fordi han var ked af det at han fik frugt, men han forklarer: "**nej fordi jeg var sur på (informant 4) ...og (informant 6)**" jeg siger forstående: "**nåhhh... var det..hvorfor tror du at de gav dig frugt så?**" han trækker på skuldrene, men svarer: "...For at gøre mig glad igen." (bilag 6, s.64)

Udsnit af deltagerobservation (Forfatterkommentar: I den studerendes metodeafsnit argumenteres for, at den studerende har anvendt deltagerobservation og feltnoter som metode) hvor en stor gruppe af børn

leger familie i et legehus (bilag 1, s. 30 familielegen til fødselsdag): "De organiserer og aftaler løbende i det vedvarende høje tempo. Den mellemste storesøster i legen, som i et stykke tid forgæves har forsøgt at få sine initiativer igennem, sætter sig på græsset et stykke derfra, og siger med **oprevet stemme (henvendt til en pædagog i nærheden)**: "**De siger jeg må gøre ingenting i deres leg**". Pædagogen nærmer sig pigen, pigen ligger armene over kors og kigger demonstrativt ned og siger: "det er ikke sjovt" Pædagogen siger med mild og forstående stemme: "**Det kan jeg da egentlig godt forstå**". Moren i legen bliver opmærksom på storesøsteren og siger hurtigt: "**jamen jeg har et job til dig omme bag huset**". Pædagogen henvender sig til **storesøsteren og gentager: "et omme bag huset job, lad os se på det"**. Storesøsteren rejser sig hurtigt og kropssproget er ikke tynget mere, hun ser glad ud igen. De går alle tre sammen om bag huset. På vejen derom kommer den voksne forbi en dreng som har ligget meget stille og længe på verandaen ved legehuset. Pædagogen henvender sig til barnet og siger: "**Hvad sker der med (barns navn)?**" Han kigger opmærksomt op på pædagogen, en anden svarer for ham: "**Han er hund...**" Pædagogen svarer med munterhed i stemmen: "**Nåååårh, er hunden okay så, skal hunden mon ligge og sove der hele tiden?**" Hunden kigger stadigvæk op og nikker beslutsomt og ubekymret. Legen fortsætter indtil der er frokost." (bilag 1, s. 31 familielegen til fødselsdag)

Teoretisk analyse af empiri

I det nedenstående ses fase 6 + 7 (For yderligere uddybning se <https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/datakodning-analyse-og-fortolkning-af-empiriske-data/analysetilgange-til-forskellige-empirityper/analyse-af-feltnoter/>), hvor der inddragelse af litteratur og sættes sammenhæng mellem den studerendes analysefund og litteratur. Det skal tilføjes, at den studerende inden dette afsnit har et "begrebsafklaring og teori-afsnit", som udfolder begreberne: artikulerede og forsøgte indefra perspektiv, flow og anerkendelse.

LEG OG VENSKAB, UVENSKAB OG KONFLIKT

Ikke alene oplevede jeg at legen var værdifuld for børnene, men når vi talte om leg talte vi også om venskab, både når jeg forholdt mig til det *artikulerede og forsøgte indefra perspektiv*. Der påpeges i interviewet af informant 1 og 2: *Ja at man ikke smider hinanden ud af legen.* ... *så er man ikke en god ven*" (bilag 5, s 57). Her giver børnene *artikulerede* tilkendegivelser på at der er en sammenhæng mellem leg og venskab og mere underforstået kan det ses i interviewet med den større gruppe drenge, da vi talte om venskab og konflikter. Ved at anvende et *forsøgt indefra perspektiv* i tolkningen af drengenes *artikulerede perspektiv* vil jeg mene at de refererer til, at hvis man bliver uvenner (med sine venner), laver de voksne legehold (leg). Det vil dermed sige, at drengene netop mener, at dem man leger sammen med, er ens venner.

(...)

I forbindelse med vores samtale om *venner og de konflikter* de oplever, var der også nogle fælles træk. Jeg vil argumentere for at værdien i legen og *flowtilstanden* bevirkede, at børnene var opsat på at "blive i legen", finde løsningen som kunne få legen til at fortsætte. Det kunne enten være at få adgang som "storesøsteren" eller at få hjælp til at danne legehold eller at blive trøstet, når noget blev for svært. Når der opstår en konflikt eller en udfordring som bliver for svær, kan det bevirke at *flowoplevelsen* ophører og legen dermed i fare for at gå i opløsning. Det som jeg ligeledes oplevede, var et gennemgående træk var, hvem de mente kunne løse de udfordringer, som blev for svære selv at håndtere. De voksne. Det vil jeg redegøre for i det sidste afsnit af analysen

(...)

ANERKENDELSE OG BØRNENES PERSPEKTIV

Jeg oplevede at børnene gerne ville opretholde legen og de søgte de voksnes hjælp. I situationen med "storesøsteren", som oplever ikke at komme til orde/have nok indflydelse i legen med det høje tempo (bilag 1, s. 30 familielegen til fødselsdag) vurderer jeg hendes henvendelse til den voksne, som en løsning for at få den nødvendige hjælp. Hun vil gerne være "mere" med i legen. "Moren" kommer på banen og opretholder legen ved at finde "et omme bag huset job" og pædagogen støtter op om legen ved at følge med i deres spor. Pædagogen bekræfter både pigen gennem forståelse, lydhørhed overfor hendes oplevelse, hun sætter sig ind i barnets oplevelse og anerkender hendes oplevelsesverden i én sætning: "Det kan jeg da egentlig godt forstå". Ligeledes anerkender pædagogen "moren" og gentager også hendes sætning, og opfordrer dem til at gå derom: "...lad os se på det". Pædagogen definerer ikke situationen som en konflikt, men forholder sig imødekommende, lydhør, forstående og dog alligevel afventende i legens flow, hvor løsningen også i bogstavelig forstand ventede lige rundt om hjørnet.

Ligeledes vurderer jeg at pædagogens måde at spørge ind til "hunden på verandaen," er pædagogens *udefra perspektiv* på om barnet nu også har det godt. Pædagogen vurderer hurtigt at barnet er okay i situationen, men vil gerne bekræftes gennem det *artikulerede perspektiv*: "Nåååårh, er hunden okay så, skal hunden mon ligge og sove der hele tiden?" Pædagogen udviser forståelse af legen, bekræftelse gennem det

undrende spørgsmål, *åbenhed* fordi hun ikke tager kontrol/styring og risikere at opbryde legens *flow* og *afgrænsethed* i at skelne mellem hendes bekymring/*udefra perspektiv* og barnets oplevelsesverden. (bilag 1, s. 31 familielegen til fødselsdag) (Anonymiseret bachelor, 2019)